

demonstration: Politisk asyl til Alpha Diallo; Bekæmp racisme i det danske retssystem; Respekt for menneskerettighederne; og Bekæmp kriminalisering af politiske flygtninge.

Note:

I Dagbladet *Information* skrev Kirsten Jacobsen i juni 1979 om Alpha Diallo under overskriften: *Dansk flygtningehjælp: Diallo bør have flygtningestatus*. Efter megen omtale i mange medier og især efter at TV interviewede Diallo fra sit skjulested, fik han godkendt ophold som flygtning i Danmark. Landsforeningen for bøsser og lesbiske m.fl. deltog i en demonstration foran Christiansborg til fordel for Alpha Diallo.

ÅBENT MØDE HVER TIRSDAG KL. 19.30. HENVEND.
I RECEPTIONEN, SOFIEGADE 1, CHR. HAVN

ALPHA DIALLO KOMITEEN
BOX 130, SOFIEGADE 1
1418 KØBENHAVN K
TLF. (01) 54 95 45 LOK. 130
GIRONR. 8 35 25 42

Bøsser og lesbiske

af Bodil Pedersen og Linda Buckingham, medlemmer af Faglig Ligestillingsgruppe mod racisme og sexismen.

Politiken 14/11-79 - artiklen bringes her i uddrag for at vise hvordan min kamp bliver til en fælles kamp mod diskriminering og undertrykkelse.

Annelise Hansen er lesbisk. Hun blev udsat for grov diskriminering, og fortæller: "For ca. et år siden arbejdede jeg i et firma i Ballerup. Jeg havde ikke fortalt nogen om min lesbiske indstilling, og ser ud som de fleste... Alligevel vidste alle en skønne dag besked... Jeg passede mit arbejde,

som jeg plejede, og der var ingen optræk til diskrimination af nogen art, men pludselig en morgen, da jeg kom på arbejde var der ingen som svarede, da jeg sagde "god morgen". Annelise blev p.g.a. sin homoseksualitet, hurtigt totalt isoleret fra alle medarbejdere. Hendes arbejdsbord blev sågar vendt så hun kom til at sidde med ansigtet mod væggen! Senere forandrede situationen sig på uforklarlig vis til det bedre. Hun fortæller: "Det er meget opslidende og man klarer det sjældent uden at bryde sammen. Man tilbringer trods alt de fleste af døgnets vågne timer på sin arbejdsplads, og så skulle man jo behandles ordentligt".

Det er p.g.a. diskriminering, som den Annelise blev udsat for, at nogle bøsser og lesbiske i marts i år startede en tværfaglig ligestillingsgruppe. Selv om vi især beskæftiger os med den undertrykkelse bøsser og lesbiske udsættes for på arbejdspladserne, har Faglig Ligestillingsgruppe bl.a. været medarrangører af demonstrationen den 28. september for Alpha Diallo - politisk flygtning. Både racisme og sexismen er former for diskriminering som vi mener det er nødvendigt at bekæmpe over en bred front. Vores prioritering af homoseksuelles problemer har i høj grad været betinget af, at alle gruppens medlemmer selv er homoseksuelle. Dog mener vi ikke, at homoseksualitet er en nødvendig forudsætning for deltagelse i gruppens aktiviteter.

Annette Jørgensen, lesbisk, medlem af Faglig Ligestillingsgruppe og snedker-lærling, skrev en artikel i sit fagblad der omhandler hendes frygt for at "stå frem", og hendes vrede og ydmygelse over smålige bemærkninger fra mandlige "kammerater" angående homoseksuelle. Hun stod frem på sit arbejdssted kort tid før artiklen gik i trykken⁶.

Det ovenfor nævnte eksempel på diskriminering af bøsser og lesbiske på arbejdspladserne er blot nogle få ud af alle dem, som man aldrig hører om, men som forekommer dagligt. Endnu i dag, trods ihærdigt arbejde mod diskriminering, raser undertrykkelsen lystigt videre. De fleste tilfælde hører man aldrig om, netop fordi, de der bliver ramt af denne form for daglig undertrykkelse i forvejen befinder sig i en vanskelig situation, som de er bange for at forværre ved at tale offentligt om den.

Vores forslag om et forbud mod diskriminering af homoseksuelle blev ikke optaget i overenskomsten mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening. Men nu har vi fået et ligestillingsudvalg i selve LO-toppen! Det er klart at vi skal benytte os af dette udvalg selvom udvalget sandsynligvis kun er blevet opfattet som et kønsligestillingsudvalg. Vi ønsker at ligestillingsudvalget også skal omfatte ligestilling m.h.t. seksualitet. Homoseksuelle på arbejdspladserne kræver ligestilling med de såkaldt "normale". Vi vil ikke længere skjule vores seksualitet - heller ikke på arbejdspladserne. Derfor kræver vi: **"Enhver form for diskriminering af LO-medlemmer p.g.a. nationalitet, race, køn og seksualitet, som f.eks. homoseksualitet, transvestisme, transseksualitet, osv. forbydes."** (Fremhævelsen er redaktionens).

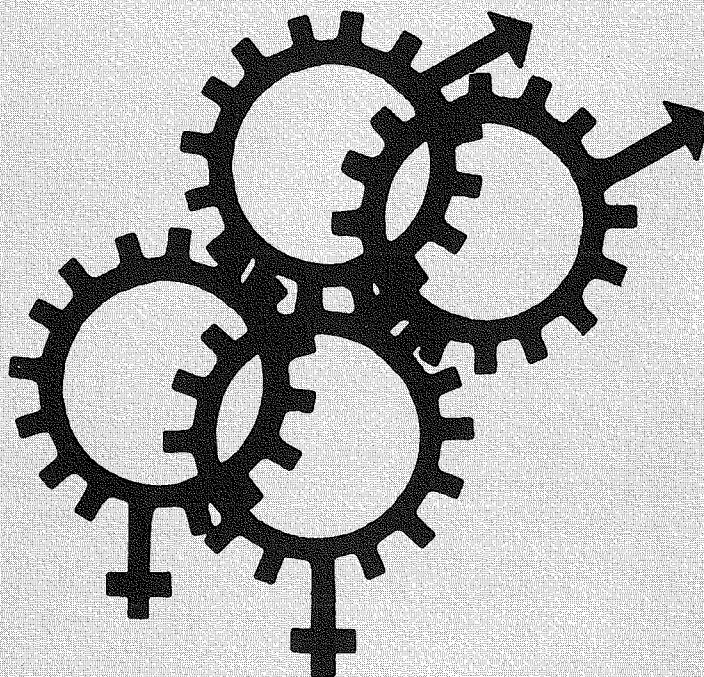
Alle LO-medlemmer skal have mulighed for at bringe oplysninger om deres forhold på arbejdspladsen frem i virksomhedens, fagforbundets og fagforeningens publikationer, på lige fod med andre, for at bekæmpe eventuelle tilfælde af diskrimination og årsagerne hertil. I tilfælde af formodet diskriminering pålægges bevisbyrden både den anklagede og klageren.

De nævnte krav vil vi forsøge at få rejst i så mange fagforeninger som muligt. Vi ønsker at opfordre alle homoseksuelle, samt andre der føler sig diskrimineret, til at danne ligestillingsudvalg i deres respektive fagforeninger. Faglig Ligestillingsgruppe, som er tværfaglig og tværpolitisk, vil i denne henseende gerne fungere som rådgiver eller blot moralsk støttegruppe. Foreløbig har vi været med til at støtte oprettelsen af et udvalg på Gladsaxe Fri-

⁶ Hans Jørgen Jensen og Peter Schmidts sager omtales i den uforkortede tekst i *Politiken* d. 14/11-1979

tidspædagog og Børnehaveseminarium samt ét i Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS). Desuden har nogle medlemmer af Faglig Ligestillingsgruppe været med til at oprette ligestillingsudvalget i Postarbejdernes fagforening.

HØRING OM BØSSER OG LESBISKE PÅ ARBEJDSPLADSEN

Faglig Ligestillingsgruppe

ZAHLES SKOLE, NØRRE VOLDGADE 5-7, KØBENHAVN
SØNDAG 20. APRIL 1980 KL. 14:00

"Børn har deres egen seksualitet, og den skal de have lov til at have. I fred".

Helge Kvam og Berit Lund Jensen

(i lederen "Lad barnet", Socialpædagogen nr.2, 1995, hvormed kampagnen imod Peter Schmidt begyndte)

"...kan man i grunden forestille sig et mere alvorligt overgreb, og en større krænkelse end at forbigå centrale dele af et barns krop og funktioner og følelsesliv i rungende tavshed? Hvortil vor pædagog ryster på hovedet: - Jeg mener ikke, der er noget at snakke om vedrørende seksualitet."

Forfatter mag.art Maria Marcus

(Fra forordet til "hele og FRIE børn", om børns seksualitet i almindelighed)

2. DEL

En anderledes incest

Fra radioudsendelser

FAR, MÅ VI LEGE MED DIN TISSEMAND

*Voksne ved intet om små børns seksualitet
eller vil ikke vide af den*

Børns seksualitet er lukket
land for de fleste voksne.
Det fortælles der om i en
radioudsendelse idag. Den
er tilrettelagt af børnehaver-
pædagogerudsendelse, da:
uds er, siger fritidspædagog
sætter Schmidt, og den hed-
der Far, må jeg lege med din
tissemand?

Titten anvyder, at der er
enkelte børn, som har helt
afslappede forældre. En far
fortæller, hvordan han re-
agerer på sine to småpigers
store interesse for hans tis-
semænd, når han går i bad.
De synes det er svært, at
forbuden kan trækkes frem
og tilbage. Han siger:

JEG VIL BOLLE

— Det sker, jeg får erek-
tion, og det synes både pi-
gerne og jeg er skægt, men
jeg føler ikke noget specielt
seksuelt ved det. Jeg føler

gå på opdagelse, men også at
de nemt får det indtryk, at
kønssorger og forskellen på
mænd og kvinder er noget,
man helst ikke skal intere-
sere sig for meget for. Det
sætter sine spor.

Det er nemlig ikke så me-
get den direkte seksualop-
lysning — svar på spørgsmål
— der betyder noget, for

mange glæmmer igen af
børnene. Det er de voksnes
holdning til deres egen og til
børnernes seksualitet, der er
afgørende. Ingen skal indvil-
de sig, at de er seksuelt frig-
jorte, hvis de regner, hand-
cappede, fremmedarbejdere
og seksuelle minoriteter for
anden klasse. Disharmoni
uden opfattes af barnet, det
påvirkes, så det overtager
foreldrenes holdning.

SEXFRI GHETTO

— Voksne, selv højt ud-

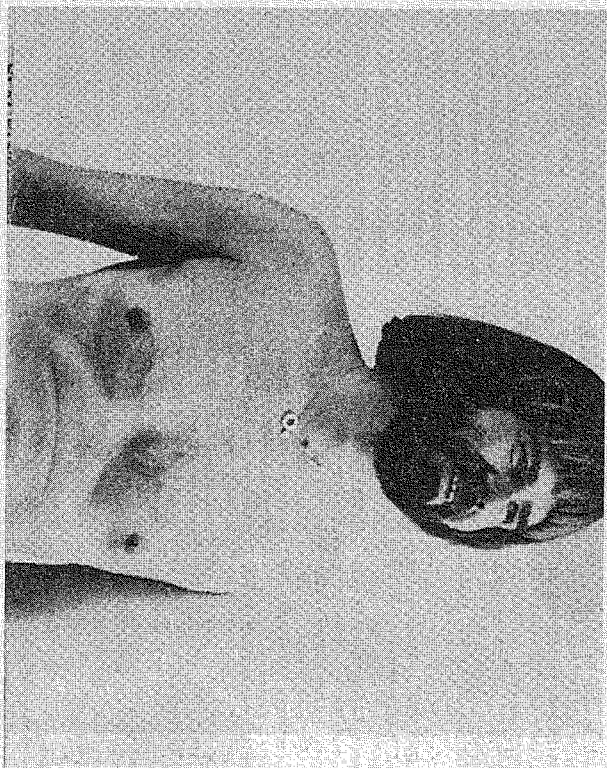
sendelsen. Fra kvindebevæ-
gelsen er sagt, at det kun er
et problem for mænd, men
de to pædagoger taler med
en kvindelig børneløkker.

Børn forelsker sig tit i
voksne, og voksne i børn.

Det behøver ikke blive et
problem, hvis de voksne gør
sig klart, at de kun kan være
statister, for det må være
barnet, der bestemmer far-
ten. Markkeligt nok er man-
lige pædagoger mere ærlige
om tiltrækning mellem børn
og voksne end kvindelige,
siger Peter.

NYE ORD

De to pædagoger har også
taget sig, at der stadig er
stor forskel på opdragelsen
af drenge og piger. De lod en
flor mindre børn modelere i
ler, hvad de forestillede sig
om voksnes samliv. Drenge-
ne fremskillede stort set ikke

Idag i
radioen
kl. 14 på P1
fra Bånd-
værkstedet

Pan Bladet for bøsser og lesbiske anmelder:

Far, må jeg lege med din tissemand?

(5. oktober 1982)

Radioudsendelsen om børns seksualitet, som Kristeligt Folkeparti og Centrumdemokraterne har klaget over til Radiorådet.

(Anmelderen af denne udsendelse er i dag, 1997, dr. phil. på disputatsen "Månens kulør" - se litteraturlisten. Udsendelsen markerer overgangen fra temaet "Kampen for ligestilling" i "Tilbageblik" i 1. del til det overordnede tema "Seksualitet mellem voksne og børn" i 2. del. Anmeldelsen er forkortet. Peter Schmidt.)

"Far, må jeg lege med din tissemand?", radioudsendelse 17/8, produceret af Peter Schmidt og Bo Michaelsen for Båndværkstedet, DR (40 min.).

BØRNS SEKSUALITET er utvivlsomt et risikabelt emne at kaste sig over. Sexologer og lignende fagfolk ved sikkert en del om det, men ellers? Har børn en seksualitet? Hvordan bruger de den? Hvordan reagerer voksne på børns seksualitet, når den er rettet mod dem selv, mod andre børn eller mod andre voksne? Sådan ude i det virkelige liv ...? Normerne for, hvordan det er og især ikke er med den slags, er jo kendte nok.

Bo Michaelsen og Peter Schmidts udsendelse er en "pædagog-udsendelse", som på den ene side osrer af lilla ble om hovedet, og på den anden side er dødinteressant. Guf-guf for Kristeligt Folkeparti og Centrumdemokraterne. Der er interview med en bøsse-børneløkker og med en ung kvinde, der har et forhold til en 13-15 årig dreng. Det har vakt forargelse i Jyllandsposten, B.T. og Kristelig Dagblad, men fortællingerne om disse konkrete og ulovlige forhold er ikke forargelige. De handler så tydeligt om levende mennesker, der tager det at elske som en etisk udfordring, der ikke for deres vedkommende har kunnet løses abstrakt og konventionelt.

Det meste af udsendelsen beskriver ved samtaler med børn, børnehavelærere og forældre, hvordan børn udtrykker deres seksualitet. En børnehavelærer fortæller om, hvad der faktisk foregår i børnehavens bollerum. Børnene boller, har onaniklubber og leger på én gang. Anstrengende og vildt og svedigt. At "bolle" er for børn ikke overvældende genitalfikseret.

På en lang række punkter går udsendelsen tæt på efter sædvanlig målestok. Interviews med børn der enten onanerer eller ikke onanerer, viser at børn kan læres begge dele.

I udsendelsens indledning fortalte Bo Michaelsen, hvorfor han har lavet udsendelsen: *"Som vordende pædagog synes jeg, at personalet i børneinstitutioner i almindelighed forholder sig for lidt til seksualitet. Jeg har selv gået i en indremissionsk skole og føler også et personligt behov for at gøre op med en seksualfjendsk fortid"*.

Han spørger nu om, hvordan man giver folk et mere hensigtsmæssigt adfærdsmønster og mindre seksualangst, end det som fører til vold. I sin specialeopgave undersøgte han de børnebøger, der bruges i børnehaver, og påviste, at de praktisk talt kun handlede om voksne og børn, der levede sammen med begge forældre af hver sit køn. Kollektiver, enlige, enlige forældre, fraskilte, bøsser og lesbiske omtales slet ikke. Afstanden fra den virkelighed, som børnene samtidig oplever og skal leve med, kommer også frem i seksualundervisningen, hvor børn lærer, at voksne kun boller for at få børn. Andres og deres eget lystbehov nævnes ikke.

"Far, må jeg lege med din tissemand?" er en meget sober og alvorlig affære. For os, der

ikke har børn giver den et fascinerende blik ind i en verden, som mange (?) gerne vil lade som om ikke eksisterer. Det er næsten som at følge et par antropologers undersøgelse af en ukendt stammes livsform og overraskende opfattelse deraf. At Jyllandsposten, B.T. og Kristeligt Dagblad kalder udsendelsen "Børneporno" i overskrifterne, ville være latterligt, hvis det ikke var så inderligt stupidt - og farligt, fordi der bag det ligger en moralsk overbevisning om at have ret til at bestemme over andres (især børns) krop.

Wilhelm von Rosen

"Far, må jeg lege med din tissemand?"

- en radioudsendelse ved Bo Michaelsen og Peter Schmidt, sendt 17/8-1982 i Danmarks Radio P1 og omtalt i Ekstra Bladet samme dag. Uddragene fra udsendelsen demonstrerer bredden i min opfattelse af seksualitet og hvor mange medier, lyttere og læsere, der er blevet berørt af denne opfattelse?

Genudsendelsen af programmet blev forbudt, på trods af at genudsendelse er en normal procedure for den slags radioudsendelser fra Båndværkstedet.

Udsendelsen var en del af Bo Michaelsen og Peter Schmidts pædagog-speciale "Børn og seksualitet". To af seminarielærerne og ca. 20 elever hørte udsendelsen, tre måneder før den blev sendt fra DR.

En af lærerne kom med denne bemærkning: "Ja, det ender nok med, at de lukker Båndværkstedet". Om man også ville lukke seminariet, kom vi ikke ind på.

Det var Kristelig Folkepartis folketingsmand, pastor Flemming Kofoed Svendsen, der førte an i anstrengelserne m.h.t. at forhindre, at udsendelsen fik en normal udbredelse. To pædagogstuderendes radioudsendelse blev åbenbart anset for "farlig". Den politiske præst fik medhold fra et flertal af det daværende Radioråd til at knægte ytringsfriheden, selv om vi fik en forsvarer i Carsten Kyhn, Venstresocialisterne.

Det "bonerte" og "puritanske" Italien var derimod i stand til at sende vor udsendelse til hele Italien tre gange. Ja, virkeligheden vender op og ned på vore forældede forestillinger om, hvad man kan, hvor og hvornår. Den italienske udsendelse blev sendt fra Radio Radiocale i efteråret 1983.

Bo: En kvindelig pædagogstuderende skriver i en opgave følgende om en situation på en badeanstalt med en 5-årig og hans mor:

"Da jeg bukkede mig ned for at vaske mine tæer, så jeg, at han pludselig fik erektion og samtidig tog han mig mellem benene og hev i min brystvorte og så helt salig ud. Jeg blev lidt underlig til mode og vidste ikke rigtigt, hvordan jeg skulle reagere og kiggede mig usikkert omkring. En dame overfor havde åbenbart bemærket hændelsen, og sendte mig et forarget blik. Imidlertid blev jeg enig med mig selv om, at jeg ikke ville flytte hans hænder, og det varede da heller ikke længe, inden han veltilfreds trippede ud i omklædningsrummet."

Bo: En forælder til en dreng på 4 år fortalte os, hvad en samtale om tissemand kunne udløse af reaktioner hos omgivelserne:

²Se også bilag 1 under datoen 17/8-1982

“Engang da vi sad i toget, i en stopfyldt kupé, bekendtgjorde han, at “min far har en stor tissemand”. Folk reagerede selvfølgelig ved at gemme sig bag deres avis eller blad, men Rasmus opfattede ikke denne reaktion og uddybede det, at hans far har en tissemand, og at han også vil have en stor tissemand, og hvornår han fik sådan en. Det skabte almindelig latter og fnisen og underlige forkrøblede stillinger hos de mennesker, der sad omkring.”

Peter: Selv om de to situationer i henholdsvis badeanstalt og tog forløb, uden at børnene direkte blev bremset i deres seksuelle nysgerrighed eller lyster, kan børnene sikkert i mange lignende tilfælde få en klar fornemmelse af, at “det er vist ikke så godt, det jeg laver her”. Nogle vil måske synes, at det trods alt går fremad. Vi har fået seksualoplysning helt ned til børnehaveniveau. Men hvad er resultatet af denne seksualoplysning? Vi har talt med en dreng på 9 år for at få indblik i, hvad han har fået ud af en sådan oplysning.

Bo: Hvordan tror du voksne boller?

Kim: Ja, først kan de lide hinanden og spørger om de godt vil have et barn. Hvis de siger nej, så kan de ikke få det, men hvis de siger ja, så kan de jo godt. Så går de i seng og tager tøjet af, og ligger ovenpå hinanden. Så går tissemanden ind i tissekonen og så kommer cellerne ud af tissemanden, og så kan det være, det tager lidt tid, men så tager de den ud igen, og så varer det måske 3 måneder, før maven begynder at vokse, bliver stor og tyk og sådan noget. Der ligger en pose, hvor barnet ligger i, så hvis den lige pludselig springer, så skal man lige pludselig skynde sig ind til hospitalet, så skal man føde, fordi så er posen sprunget, hvor barnet ligger indeni.

Bo: Hvad med dig selv, kunne du godt tænke dig at prøve at bolle?

Kim: Det ved jeg ikke rigtig. Jeg er lidt for lille endnu. Det er først noget med, at når man bliver 17, 18 eller større, eller 40 eller 35 år eller sådan noget, så kan man godt. Man kan ikke på min alder, 9-10 år, det kan man ikke endnu. Tænk, hvis man er 9-10 år eller måske 15 år, så kan man ikke endnu, fordi cellerne ikke er så store.

Peter: Seksualoplysningen er blevet indskrænket til kun at dreje sig om forplantningen. Det ville være bedre, hvis seksualoplysningen tog udgangspunkt i børnene selv, således at børnenes egne seksuelle erfaringer og følelser ikke bliver gjort til noget mindre værdigt, til noget frækt, der kun kan gøres i det skjulte. Og børnene har seksuelle erfaringer, selv om de ikke altid selv vil stå ved dem overfor voksne. Vi talte med en pædagog på et fritidshjem.

Bo: Vil du fortælle os lidt om nogle seksuelle aktiviteter, du har set blandt børnene?

Ditte: Det, som jeg umiddelbart først tænker på, er vores hopperum, hvor der foregår forskellige ting. Det er et separat rum, hvor vi voksne ikke kommer. Der kan være nogle slåskampe blandt de store drenge. De kan også lege sådan nogle spille-pik-af-lege, hvor de i hopperummet “boller” med puderne. Det er rigtig nok, at der sker sådan nogle ting. Det foregår vildt, det foregår ikke stille, for det er ligesom ikke tilladt - vilde lege er tilladt, hvor man kan grine lidt af det. Vinduerne står pivåbne, og de sveder, så det driver af dem, og de ligger udsplattet på puderne og griner lidt, og som sagt er vi ikke meget i det rum. Men det er noget af det, man observerer, når man går forbi og siger, at “nu er der frugt”.

Med pigerne, der foregår det mere på et forelskelsesplan med at skrive små breve og det at lægge op til drengene, spille op til dem på et andet plan, end drengenes sådan foregår på... de kan godt vise sig for hinanden, hive bukserne ned, og de er klar over, at de har stive tissemand i de lege, de laver i det hoppe- eller puderum. Der er mere åbenhed hos drengene, det er mit indtryk.

Jeg har oplevet, at pigerne trækker sig tilbage sammen i små grupper, og vil sidde og skrive kærestebreve, klistre små hjerter på deres breve og lave hemmelige koder og sådan noget, men man kan ikke kalde det en seksuel leg, for det er noget, som kommer mere ind på følelser, hvem de kan lide, hvordan de prøver at tilnærme sig hinanden, og de reder sig, gør sig smarte, og skubber lidt til den, de kan lide.

Bo: På kolonien har nogle af drengene fortalt os, at de har lavet en eller anden form for fællesonani. Har du bemærket det, og hvordan har du forholdt dig til det?

Ditte: Det, jeg har oplevet, er at når drengene er kommet i seng langt om længe, i deres køjer, og de skulle sidde og læse godnathistorier, da har jeg observeret, at køjerne bevægede sig kraftigt, eller soveposerne bevægede sig kraftigt rundt omkring, og det har jeg ladet dem gøre og ikke kommenteret. De har selv kommenteret det overfor hinanden, hvis der var en sovepose, der bevægede sig meget kraftigt, så var der andre, der sagde: "Hov, han spiller pik af". Det er der kommet bemærkninger om. I de situationer, hvor det er foregået stille og roligt, da har jeg ikke grebet ind eller forstyrret, så vidt jeg ved.

Peter: Pigerens seksualitet er tilsyneladende mere følelsesmæssigt betonet end drengenes. Vi tror ikke, at der er tale om noget medfødt. Her kommer en faders udtalelser om hans to piger på 2 og 4 år:

"Jeg oplever, at mine to piger også leger med kønsorganerne. Det er sådan mere i forbindelse med onani, hvor de sidder og dels prøver at se på tissekonen, som vi kalder den, og dels skiller kønslæberne ad og kilder samtidig. For øvrigt, altså nu snakker vi om at bolle sammen, men den store pige har også haft en veninde med hjem, som hun har "bollet" med, altså som hun har leget bolleleg med, ved at de ligger og kæler og siger: "Nu boller vi". Og det synes de er meget skægt."

Bo: Et barn kan være meget fintfølede, og dets holdninger behøver ikke at stamme fra samtaler, oplysninger og påbud, som personer i omgivelserne direkte har givet videre til barnet. Små antydninger eller fortællinger kan være tilstrækkeligt til, at et barn eksempelvis får den opfattelse, at onani ikke er helt i orden. Vi har talt med en dreng på 7 år om hans forhold til onani:

Bo: Piller du nogen gange ved din tissemand?

Roland: Nej ikke mere, men jeg har gjort det, da jeg var lille.

Bo: Hvorfor, hvad skete der så, da du var lille?

Roland: Det ved jeg ikke, for det kan jeg ikke huske.

Bo: Hvorfra ved du så, at du pillede ved den, da du var lille?

Roland: Det kan jeg godt huske lidt om, bare lidt.

Bo: Du pillede ved den indtil den blev stiv?

Roland: Ah, ikke mere.

Bo: Var det dejligt at røre ved den?

Roland: Nej, det vil jeg ikke prøve engang til.

Bo: Hvorfor vil du ikke det?

Roland: Det er fordi, jeg ikke vil have det.

Bo: Nu rører du aldrig ved den mere?

Roland: Nej, det gør jeg ikke, faktisk.

Bo: Er der nogen, der har fortalt dig, at du ikke må?

Roland: Nej, men jeg fandt selv ud af det.

Peter: En fordømmende holdning fra de voksnes side overfor børns seksualitet er ofte ikke særlig bevidst. Der kan være tale om en ubevidst nødværgereaktion, der automatisk træder i kraft, fordi der sker en overskridelse af grundigt indarbejdede normer.

Bo: Nogle vil måske hævde, at børnene skal have deres seksualitet for sig selv, uden at de voksne bliver inddraget. I mange tilfælde vil det nok også gå godt, hvis man har denne holdning. Men vi mener, at det er vigtigt også at være opmærksom på, at der kan eksistere en gensidig seksuel tiltrækning mellem børn og voksne. Adskillige af de pædagoger, som vi har snakket med, har indrømmet, at de har følt sig seksuelt tiltrukket af børnene. En af dem kunne huske, at han som barn følte sig seksuelt tiltrukket af en voksen kvinde. Vi mener ikke, at det er et ualmindeligt fænomen. Vi har stillet os selv det spørgsmål, om det er muligt for børn og voksne at have gode seksuelle forhold til hinanden. Vi har talt med en voksen, som har seksuelle forhold med børn. Det er vores indtryk, at børnene følte sig trygge ved ham, de legede og hyggede sig hos ham:

Bo: Mener du, at seksualitet for børn har samme betydning som for voksne, eller er der forskel?

Per: Den er nok bedre for børnene, fordi den ikke er puttet ind i et socialt mønster endnu. Den er på et begynderstade, hvor børnene skal have lov til selv at finde ud af, hvad fanden de vil med den. Det mener jeg, de skal have lov til - at eksperimentere både med voksne og med jævnaldrende på lige vilkår. Børns seksualitet er mere ærlig, fordi den er helt spontan. Deres seksualitet er i de fleste tilfælde, for drengenes vedkommende - de unge mennesker - ikke noget hasarderet, det er noget, de vil have så meget af som muligt. De vil nyde det. Det skal ikke være tju-bang og færdigt arbejde.

Bo: Selv om du siger til barnet, okay, hvis du har lyst til noget seksuelt, så er det i orden, og hvis du ikke har lyst til noget seksuelt, så er det også i orden, men at de måske godt kan mærke, at du har nogle forventninger m.h.t. det seksuelle?

Per: Det tror jeg ikke. Jo, det kan godt være, at de mærker, at jeg har nogle forventninger, men så siger de fra. Eller også så bliver de. Altså, når jeg laver frække aftaler, så foregår det som regel på den måde, at man ligesom ved, at den dag er jeg hjemme, og der sover jeg længe, og der kan de komme op tidligt, og så bliver de ikke afvist. Så det er min dør, der bliver sparket ned. Det er ikke mig, der står nede i gården med en hundredekrone-seddel. Selvfølgelig vil det i offentlighedens øjne på et eller andet tidspunkt kunne siges om mig, at jeg lokker. Men altså, så er der nogen tilbud, der står åbne, og dem er der nogen, der tager imod. Det bliver kun noget mellem vedkommende og mig.

Peter: Følelsesmæssige og seksuelle behov, er det det samme for dig?

Per: Nej, det er det ikke, men det følelsesmæssige behov kan jo nemt spænde over i en seksuel akt. Og en seksuel akt kan jo også bare munde ud i ikke at blive et seksuelt

klimaks, men bare en følelsesmæssig mætning.

Peter: Tror du, at børn inden puberteten kan blive lige så intenst forelskede i hinanden som voksne?

Per: Ja, mere, meget mere end de voksne.

Peter: Har du set det?

Per: Ja, men som jeg sagde før, jeg tror på, at børn og unge mennesker har et meget intenst følelsesliv, som de skal have dækket. Når de så endelig får chancen, så bliver de sgu' forelsket, der sker en masse ting hurtigt og nu.

Peter: Er det på tværs af køn og alder?

Per: Ja, det er det.

Peter: De forhold du har, er det nogle længerevarende?

Per: Ja, jeg har én, jeg mødte for 7 år siden og han kommer endnu. En gang imellem kommer han dumpende fra provinsen.

Peter: Man kan diskutere, hvad det vil sige at have seksuelle forhold til børn. Nogle gør meget ud af at skelne mellem kropskontakt og seksualitet, men vi tror ikke, at denne skelnen altid holder ved nærmere eftertanke.

Bo: Selv om det måske er undtagelsen⁸, mener vi, at det kan forekomme eller at det er muligt at skabe seksuelle forhold mellem børn og voksne, der er lystbetonede og ikke undertrykkende. Hvis den voksne indtager en statistrolle i barnets seksuelle lege, vil barnets behov kunne komme frem. At den voksne indtager en statistrolle vil sige, at barnets seksuelle nysgerrighed, fantasi og lyst er styrende, og at der ikke skjult eller åbenlyst ligger et krav til barnet om, at det skal gøre sådan eller sådan.

Barnet skal have mulighed for at gøre sine egne valg, for både at kunne sige nej og ja til sex. Det er også vold at bremse barnets seksuelle nysgerrighed og lyst gennem fortællelser og forbud⁹, ligesom det er vold, hvis den voksnes seksuelle behov presses ned over barnet.

Det er vores opfattelse, at hver enkelt person kan gøre noget for at få det bedre med sig selv og med andre med hensyn til seksualitet, krop og følelser. Vi *kan* og *skal* være mere åbne på vores arbejdsplads, i familien, overalt hvor vi færdes til dagligt¹⁰.

⁸I 1982 vidste vi ikke, at lystbetonede forhold ikke er nogen sjældenhed.

⁹Men selvfølgelig behøver en voksen ikke at lade et barn beføle sig, hvis den voksne ikke har lyst til det. Det tager barnet ikke skade af, forudsat at barnet får sit behov for kropskontakt og kropsnysgerrighed opfyldt hos nogen!

¹⁰Radioudsendelsen ebbede ud til seksualoplysningssangen "Runde Hoveder, Lange Hoveder" som børn og voksne sang. Se denne og andre sange i 6. del: *Fremtidens menneskebilleder*.

Program om børns sexliv stoppet

(Denne helsides artikel fra avisen København - journalistens navn fremgår ikke - omtaler nærmere situationen efter at "Far, må jeg lege med din tissemand?" blev sendt og en genudsendelse blev forbudt. Jeg har derfor valgt at genoptrykke artiklen da den giver en ganske dækkende redegørelse for udsendelsens efterspil. Herudover blev udsendelsen omtalt d. 29/8 i Jyllands-Posten under overskriften "Børneporno - eller sober debat", samt en udateret genoptrykning af Jyllands-Postens anmeldelse af udsendelsen med overskriften "Børneporno i Båndværkstedet". Der var omtale i B.T., Politiken, Berlingske Tidende d. 2/9, og d. 3/9 i de kristnes "Idé Politik" under overskriften "Sexuel pædagogik?!", samt d. 16/9 i Handelsskolen nr. 8.- Peter Schmidt.)

(Nr. 140, 21-27 oktober 1982, avisen København):

Afgørelsen i Radiorådet har skabt tvivl om, hvad Båndværkstedet må lave programmer om. Hvor går grænsen? Ved sex - eller politik?

Må almindelige mennesker stadig lave udsendelser til Båndværkstedet om det, de har på hjertet? Eller må de kun, hvis der ikke er tale om særligt følsomme emner? Og hvilke emner er så følsomme?

Er det sex, politik, eller noget helt tredje?

Det er der opstået tvivl om, efter at programdirektør Sven Fugl har stoppet en planlagt genudsendelse af "Far, må jeg lege med din tissemand?" - en udsendelse om børns sexualitet.

Det var meningen, at genudsendelsen skulle være fulgt op af et telefonprogram om det ømtåleligt emne, men hverken genudsendelsen eller debatten bliver til noget.

I udsendelsen fortæller en 24-årig kvinde om sit forhold til en 13-årig dreng, ligesom en voksen mand fortæller om sine forhold til mindreårige.

"Det er mennesker, man normalt ikke hører om i æteren - og i så fald kun for det onde", siger den ene af udsendelsens to producenter, Bo Michaelsen. Han understreger, at det i forbindelse med udsendelsen blev anført, at seksuelle forhold til mindreårige er ulovlige.

Bo Michaelsen, der er pædagogstuderende, har lavet udsendelsen sammen med en anden pædagogstuderende, Peter Schmidt - simpelthen fordi de fandt emnet væsentligt.

Iflg. Båndværkstedets normale retningslinier hedder det, at "man skal give mulighed for at almindelige mennesker kan lave udsendelse om det, de har på hjertet - osse hvis det drejer sig om en mindretalsgruppe". Producenterne må desuden godt lave en ensidig udsendelse.

"Far, må jeg lege med din tissemand?" blev udsendt første og sidste gang af Kultur- og Samfundsafdelingen i august. Reaktionen lod ikke vente længe på sig.

Forherliger børnemisbrug

Udsendelsen blev beskyldt for at være ensidig og missionerende, og den skulle desuden have overtrådt de krav om alsidighed, der gælder for Danmarks Radio.

Kristeligt Folkepartis landsformand, F. Kofoed-Svendsen - som desuden sidder i Radiorådet - skrev i en klage til Radiorådet bl.a. at udsendelsen forherligede "nøgneriet" og børnemisbrug, og at den "opfordrede til at dyrke forhold til mindreårige". Producenten, Bo Michaelsen, kommenterer anklagerne sådan:

At kalde det børnemisbrug er en smart måde at undgå reel diskussion på. Det har ikke et klap med det at gøre. Vi prøvede simpelthen at skabe debat om et ømtåleligt emne. - Vi har ikke forherliget børnemisbrug, men vi har interviewet en voksen mand, som har haft

forhold til mindreårige, og en 24-årig kvinde, som fortæller om sit forhold til en 13-årig dreng. Kvinden fortæller bl.a. at det har kostet hende store spekulationer at ha' det forhold til drengen.

M.h.t. nøgneriet, så siger vi i udsendelsen, at man skal lære børn at ha' et naturligt forhold deres kroppe - osse det at være nøgen. Om det kan tages for en forherligelse, tvivler jeg på.

Uden grund

Det var meningen, at udsendelsen skulle sendes igen med et efterfølgende telefonprogram. Men det blev aldrig til noget.

Programdirektør, Sven Fugl, stoppede den med følgende begrundelse:

"I nogle afsnit lever udsendelsen hverken i form eller indhold op til de krav, der må stilles til Danmarks Radios udsendelsesvirksomhed".

"Vi har ikke fået at vide hvilke afsnit, det drejer sig om, eller hvad det er for nogle specielle krav, der stilles til udsendelsesvirksomheden", siger den daglige leder i Båndværkstedet Jørgen Feder.

"København" har forgæves forsøgt at få fat i programdirektør Sven Fugl, men han er bortrejst.

I Båndværkstedet finder man Sven Fugls afgørelse urimelig, fordi udsendelsen forsøger at skabe debat om et tabuemne.

"Den ville netop være egnet til genudsendelse, så flere kunne deltage i debatten og specielt, når der var planlagt et telefonprogram efter udsendelsen", siger Jørgen Feder.

"Har I prøvet at få et mere konkret svar fra Sven Fugl?"

"Nej, fordi det formelt er den afdeling, som har ansvaret - i dette tilfælde Kultur og Samfundsafdelingen - som skal køre sådan en sag."

Kan ikke genudsendes

Fra Kultur- og Samfundsafdelingen kommenterer Knud Vilby sagen således:

"Vi har ikke bedt om en uddybning af kritikken, men vi har spurgt om den kunne genudsendes med ændringer. Svaret var nej. Længere er vi ikke gået med den", siger Knud Vilby. *"Det er faktisk temmeligt svært at vide, hvordan udsendelserne skal udformes i Båndværkstedet, når nogle emner åbenbart er for følsomme til, at det er tilladt at beskrive dem ensidigt. Så vi har da tænkt os, at fortsætte som før med vores udsendelser."*

Skjulte retningslinier

"Var udsendelsen i strid med Båndværkstedets retningslinier?"

"Nej, det var den naturligvis ikke, så havde vi aldrig bedt Kultur og Samfundsafdelingen om at sende den. - Men det Sven Fugl har gjort, er at lægge vægt på mere eller mindre skjulte retningslinier, som jeg ikke kender til."

"Men alsidighedsprincippet gælder vel osse for Båndværkstedet?"

"Ja, men ikke for den enkelte udsendelse. Ved alsidighed tænker man mere på - bl.a. i Radorådet - at udsendelserne i Båndværkstedet som helhed skal være alsidige. Hvilket

de osse er. Der er altid nogen, som har en anden mening end producenterne, og hvis de vil have den frem, kan de bare henvende sig til os."

"Har I før oplevet, at en udsendelse pludselig er taget af programmet?"

"I efteråret havde vi en gruppe, som lavede en udsendelse om sanering. Den var planlagt til udsendelse lige før kommunalvalget, men pludselig fik vi at vide, at der er noget som hedder "borgfred". Dvs. at man åbenbart skal lade vælgerne tænke i fred, og ikke gøre visse politikere upopulære. Så den blev først udsendt efter valget."

"Jeg synes, det er en parallelsag til denne, fordi der uden varsel træder nogle nye retningslinier ind, som vi ikke har kendt før."

Dagbladet Information 30/9-83 om "Radio Rosa":
Se også bilag 1 under datoen 30/9-83

RADIO/TV

Radio Rosa sender incest-program DR har sløjfet

Radio Radicale i Rom sender programmet til hele Italien samtidig med Radio Rosa

Radio Rosa sender på 101,7 MHz onsdag d. 5. oktober kl. 21.30 uddrag af »Far, må jeg lege med din tissemand«

Bøssernes lokale radio i København, Radio Rosa, provokerer på onsdag DR's monopol på ytringsfriheden ved at sende uddrag af et program, som ikke har kunnet finde nåde hos politikerne i Radiorådet.

Ganske vist har programmet »Far, må jeg lege med din tissemand« været sendt til hele den danske befolkning for et års tid siden. Det var produceret på Båndværkstedet af pædagers tid siden: forfatter, producer og postarbejder Peter Schmidt med den motivering, at pædagoger forholder sig for lidt til børns seksualitet, og at der på en arbejdsplads som Posten trives alt for mange fordomme om seksualitet, hvilket Peter Schmidt har oplevet som besse.

Udsendelsen bragte en række interviews med børn om

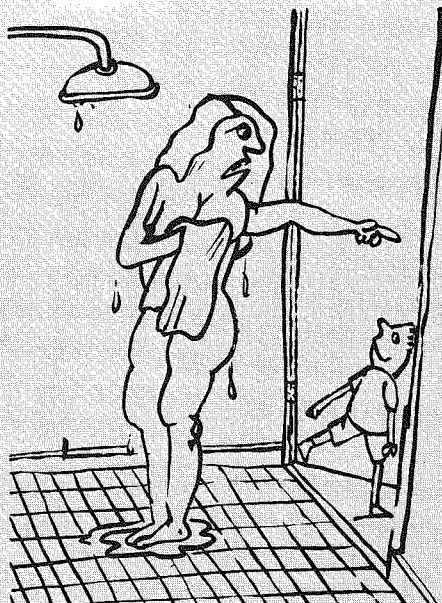
seksualitet og desuden interviews med voksne om deres seksualitet med børn.

ET RAMASKRIG, hvor Kristeligt Folkepartis medlem af Radiorådet skreg højest, rejste sig i Radiorådet efter udsendelsen. Der var virkelig blevet lyttet. Det lignede ikke noget, at interviewede kriminelle personer og undlade i tilstrækkelig grad at gøre opmærksom på, at det er strafbart at have seksuelle relationer til børn. Det var alt for ensidigt et program — især når emnet er et så tabuert som incest.

Så at genudsende programmet med efterfølgende diskussion — som oprindeligt planlagt — kunne der ikke være tale om. Kun SF og VS var uenig i denne konklusion.

HVAD DER IKKE kan sendes til lyttere i det frigjorte Danmark, kan sagtens sendes i Italien, der som Agner Fog, Radio Rosa, siger »er 100 gange så bonert«.

For samtidig med at uddrag af den 1½ times udsendelse går i luften hos Radio Rosa, gør den det i hele Italien fra Radio Radicales radiostation i Rom. Radio Radicale er tilknyttet det venstredikale parti, Partito Radicale, som også står i

Tegning: Peter Lautrop

nær kontrakt med den italienske bevægelse af bøsser og lesbiske.

På Radio Radicale har man fundet udsendelsen så interessant, at den er blevet oversat til italiensk. Og udsendelsen og problemstillingen bliver diskuteret i studiet af bl.a. Elena Bellotti, der herhjemme er kendt for sin meget læste bog »Sådan bliver du pige«, og af Francesco Alberoni, der har skrevet bogen »Forelskelse og Kærlighed«.

DEN MINDST RINGE bragte i sommer Francesco Alberoni

kronik »Incest - ja, hvorfor ikke«. Hans anledning var, at man i Sverige overvejer en lov, der skal tillade søskende at gifte sig.

Han skrev: »Vort samfunds ægteskaber (såvel de officielle som de papirløse) er normalt baseret på forelskelse. Forelskelse mellem søskende sker imidlertid ikke som en fortsættelse af et dagligt søskendeforhold, men efter et brud som følge af en separation eller anden adskillelse. Incest forekommer os herefter næsten som en genoptagning på et andet plan af et forhold, som ikke

kunne udfolde sig på det oprindelige plan. Den incestuøse forelskelse forener på den måde det, som allerede skulle have været forenet i form af hengivenhed mellem blodsbeslægtede.

Og han sluttede med ordene: »Venskaber vil aldrig komme til at erstatte forelskelse og omvendt. Ingen af dem vil nogen sinde komme til at erstatte kærligheden. De vil derfor også overleve incest-tabuets fald«.

I den hjemlige offentlige debat har Peter Schmidt efterlyst et mere nuanceret og mindre fordømt syn på incest end hovedstrømmen har ladet ane. Han ønsker ingen incest-offre, men mener at skræmte voksne med deres reaktioner på børnenes ikke-socialt accepterede seksuelle oplevelser bidrager til at skabe angst hos børn. Mens børns seksuelle oplevelser i en positiv atmosfære i hovedsagen synes gunstig for deres videre udvikling.

»VI BLANDER OS ikke i den indholdsmaessige debat om incest i programmet«, siger Agner Fog fra Radio Rosa. »Vi er decideret imod overgreb, men de frivillige forhold, hvor barns naturlige nysgerrighed fører over i seksual leg, tror vi kan være positivt«.

Når Radio Rosa bringer programmet er det ment som en protest imod ytringsfrihedens snævre grænser — hvorfor skulle man ikke kunne interviewe »kriminelle« personer, som Agner Fog siger. I græsrøddernes radio skal ingen censur være.

Udsendelsen, der var 40 minutter, indeholder ud over uddrag af »Far, må jeg lege med din tissemand«, en diskussion om, hvorfor udsendelsen kan sendes i Italien og ikke i Danmark. Hvis Agner Fog kan få tid til det på sit lønede arbejde — sådan er det at lave ulønnet græsrodsarbejde — vil han ringe til vicedirektøren for Radio Radicale i Italien, så han kan fortælle de københavnske lyttere, hvordan udsendelsen bliver modtaget i Italien. *anni*

Undtaget fra reglen

Tirsdag d. 12. oktober blev "Far, må jeg lege med din tissemand?" behandlet i Radiorådet, under punktet efterkritik - et punkt, hvor det er normal praksis, at man tager afgørelsen af en sag til efterretning. I denne sag var det programdirektør Sven Fugls afgørelse om at udsendelsen ikke mere måtte sendes, som blev taget til efterretning. De kristelige sammen med Peter Duetoft talte imod udsendelsen. De mente, at emnet var så følsomt, at det burde belyses fra flere sider.

VS og SF forsvarede udsendelsen. Carsten Kyhn fra VS tog fat i højrefløjens argument med at emnet burde belyses fra flere sider. Han gjorde opmærksom på, at publiceringsreglerne er ens for alle udsendelser i Danmarks Radio. Men at det åbenbart er blevet sådan nu, at visse emner er undtaget fra reglen. Carsten Kyhn efterlyste en liste over alle de emner, som er undtaget fra reglen.

"Men han fik naturligvis ikke nogen liste", siger Jørgen Feder.

En 12-årig dreng og en 25-årig kvinde

(Dette interview er fra en udsendelse fra Christiania Radio d. 20/4-1985, hvor Peter Schmidt var medproducer. Christiania Radios "En 12 årig dreng og en 25 årig kvinde" offentliggøres nu på skrift, fordi dette uddrag klart skildrer en mere human seksuel relation mellem en voksen og et barn, end vi er vant til at høre eller læse om. Peter Schmidt.)

Birgit: Som 12-årig har du haft et seksuelt forhold til en 25-årig kvinde. Vil du fortælle lidt om det?

Kim: Ja, det vil jeg. Jeg kom på børnehjem i 1943, lige knap 3 år, og som 12-årig i 1952 oplevede jeg et seksuelt forhold til en voksen kvinde. I det tilfælde en assistent fra børnehjemmet. Jeg læste lektier på hendes værelse et par timer hver dag i hendes fritimer, hvor hun så hjalp mig. Der var også andre børn, der blev hjulpet på samme måde af andre assistenter. Men det forhold, vi skal snakke om, det udviklede sig ved at jeg sad og læste lektier, og vedkommende kommer ind fra badet med et håndklæde om sig og stiller sig bag ved mig og kigger på mine opgaver, som jeg sad og regnede på. Hun rørte ved min krop, min ryg, men jeg var ikke helt klar over, hvad det var, men konstaterede ved synet, at det var hendes bryster, der havde strejft mig, og det udviklede sig til lidt kælen og pillen og sådan.

Birgit: Det vil sige, at I ikke bollede?

Kim: Nej, det gjorde vi ikke den dag og heller ikke de næstfølgende dage. 14 dages tid derefter havde vi så udviklet os til at blive mere nysgerrige, og jeg havde også kælet mere. Det endte med, at vi hyggede os - vil jeg kalde det.

Birgit: Det vil sige, at hun var en kvinde, der havde prøvet det nogle gange før?

Kim: Formentlig ja, også med andre børn på børnehjemmet - muligvis.